

The Most Common Nominal Affixes in Georgian Sign Language (GESL)

Tamar Makharoblidze

Ilia State University, Tbilisi, Georgia

(Presented by Academy Member Avtandil Arabuli)

Unlike spoken languages, where sequential processes are preferred, morphological processes in sign languages are mostly simultaneous. In a simultaneous morphological operation, meaningful units are not added as new segments but rather changing the signs, and simultaneous operations affect the morpho-phonological, lexical and semantical levels changing the hand-movement patterns. Affixation is uncommon in sign languages. However, some sign languages have the affix systems. Usually these affixes are manual signs, although some scientists argue that in some cases facial expressions – mimics might be considered as affixes in sign languages. In order to be recognized as a morphological affix, it must meet a few criteria: A sign must be delexicalized and grammaticalized, which means that lexical meaning is faded; A sign must be erosive; It must have a fixed position; A sign should have a clear morphosemantic meaning – adding this sign should add specific semantics to the word. The presented paper describes the most common nominal affixes in Georgian Sign Language (GESL), which is an original natural language of local Deaf and Hard of Hearing people. In the nominal morphology of GESL some derivational affixes were revealed, and they are quite productive. These are the affixes for nominal negation and other affixes, producing the different lexical-semantic content. Because GESL is not standardized, the place of these affixes sometimes changes. However, the processes of their delexicalization and grammaticalization are quite clear. The GESL nominal affixes are very productive. Thus, GESL nominal morphology shows sequential and simultaneous morphological processes at the same time. © 2023 Bull. Georg. Natl. Acad. Sci.

affixes, morphology, nouns, GESL (Georgian Sign Language), sign languages

Unlike spoken languages, where sequential processes are preferred, morphological processes in sign languages are mostly simultaneous. “In a simultaneous morphological operation, meaningful units are added not by adding segments but rather changing them” [1:81]. Simultaneous operations – changing the hand-movement patterns affect morpho-phonological and lexical-semantical hierarchical levels. Affixation is uncommon in sign

languages. However, some sign languages have the affix systems. Usually these affixes are manual signs, although some scientists argue that in some cases facial expressions – mimics might be considered as affixes in sign languages [2:827]. In my opinion, this position can be accepted at least in those sign languages, where mimic is grammatically functional, but not for manual-dominant sign languages like Georgian Sign Language (GeSL).

The presented paper describes the most common nominal affixes in GESL, which is an original natural language of local Deaf and Hard Hearing people. The processes of affixation in sign languages have been studied by number of linguists [3-9].

- A sign must be delexicalized and grammaticalized as well, which means that lexical meaning is faded;
- A sign must be erosive, which means having changes in dynamics or maybe two-handed sign becomes one-handed;
- A sign must have a fixed position, which means being fixed before another sign or after another sign;
- A sign should have a clear morphosemantic meaning – adding this sign should add specific semantic to the word [10-13].

Like many other sign languages, GESL has negative affixes for nominal negation. They can be the negative particles such as *no/not* or some other signs of negation. In GESL, along with the negative particles, for nominal negation two affixes are used: *without* and *empty*. As we can see in the examples below, these signs are delexicalized in the process of grammaticalization.

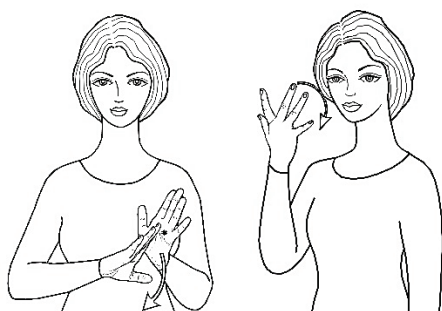

Fig. 1. Colorless [10].

The sign on Fig. 1 consists of two parts *without* (W) and *color*. It is noteworthy that the nominal negators do not have the fixed place, and they may appear before of behind the lexical sign. The same types of examples are the following: *no right* (W+right), *inanimate* (W + breathing), *carefree* (W + care), *sadness-free* (W + sadness), *restless* (death + W), *airless* (W+ air), etc.

Fig. 2. Penniless [10].

The sign on Fig. 2 (*Penniless*) has two parts: *money* and *empty* (E). The same kind sign-production can be found in the following examples: *barefoot* (*feet* + E), *robbed* (*robber* + E), *bomber/destroyed* (*bombing/destroying* + E), *torn/turned into pieces* (*turning* + E), etc.

Fig. 3. Heartless [10].

The first part for the sign on Fig. 3 is a body-anchored deictic sign *heart* and the second part is *empty*, which is another synonymic version of the sign (E), shown in the examples above. Interestingly, these two negative synonyms both can produce the negative forms of adjectives and particles from nouns.

The two-handed symmetric dynamic sign *variety* (SV) appears at the end of lexical sign and stands as a derivational sign.

Fig. 4. Fruit [10].

The first part of this composite sign (*fruit*) is *apple* and the second part is SV – *variety*. The same principle appears in composite signs such as *crockery* (*plate* + SV), *agrarian* (*village* + SV), *trifle* (*tiny/small/insignificant* + SV), etc.

The sign with possessive-destination meaning (DS) follows the lexical sign and produces a new word, which shows for whom or what it is intended or appointed [13].

Fig. 5. Agency [10].

The sign on Fig. 5, *agency* consists of two parts: (*agent* + DS). The same model is used in the following signs: *intended to write* (*sats'eri* in spoken Georgian) *write* and DS, *painting material* (*saxat'avi* in spoken Georgian) (*paint* + DS), for *combat* (*war* + DS), *Asian* (*Asia* + DS), *advertising* (*advertisement* + DS), *problematic* (*problem* + DS), etc.

The sign for *human/person* is often used as an affix in many sign languages. For example, in American Sign Language (ASL), this is an agent suffix, that is added to assign to produce a profession, role or identity. The same function it

has in GESL. Although this sign is different form ASL same lexeme. In GESL it is one-handed sign, while in ASL it is two-handed symmetrical sign.

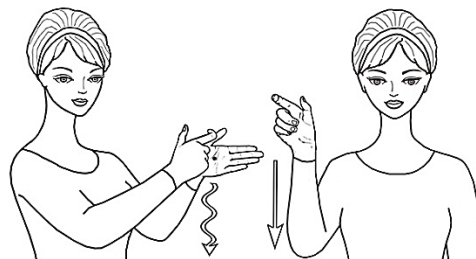

Fig. 6. Poet [10].

The sign on Fig. 6 is *poet*. It consists of *poem* and *human* (H). This affix appears in the following signs: *painter* (*paint* + H), *writer* (*write* + H), *architect* (*architecture* + H), *singer* (*song* + H), etc. It is noteworthy, that H always follows the main lexical sign.

GESL is not standardized, and as we have seen above, the place of the above-mentioned affixes may vary in signing process, but these affixes show clearly the processes of delexicalization and grammaticalization, and they are very productive in GESL. Thus, GESL nominal morphology shows the sequential and simultaneous morphological processes at the same time.

The work was supported by Shota Rustaveli National Scientific Foundation of Georgia (SRNSFN) 0FR-22-254. The Georgian Sign language nominal morphology].

*ენათმეცნიერება***ყველაზე გავრცელებული სახელური აფიქსები ქართულ
ქესტურ ენაში****თ. მახარობლიძე***ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, საქართველო**(წარმოდგენილია აკადემიის წევრის ა. არაბულის მიერ)*

სალაპარაკო ენებისგან განსხვავებით, სადაც მიმდევრობით პროცესებს ანიჭებენ უპირატესობას, ქესტურ ენებში მორფოლოგიური პროცესები უმეტესად თანადროულია. ეს უკანასკნელი გულისხმობს იმ ფაქტს, რომ ფუნქციური მორფოლოგიური ერთეულები შემოდის არა სემანტიკის დამატებით, არამედ მათი შეცვლით. ქესტურ ენებში თანადროული მორფოლოგიური ოპერირება ხდება ხელის მოძრაობის ცვლილებებით ენის მორფოლოგიურ დონეზე და ეს გავლენას ახდენს ქესტის ლექსიკურ-სემანტიკურ პლანზეც. ზოგადად, ქესტურ ენებში აფიქსაცია იშვიათია, თუმცა ზოგიერთ ქესტურ ენას მაინც გააჩნია აფიქსური სისტემა. ჩვეულებრივ, ეს აფიქსები არის მანუალური ქესტები, მაგრამ ზოგიერთი მეცნიერი ამტკიცებს, რომ გარკვეულ შემთხვევებში სახის გამომეტყველება, ანუ, მიმიკა შეიძლება ჩაითვალოს აფიქსებად რიგ ქესტურ ენებში, სადაც მიმიკას აქვს გრამატიკული ფუნქცია. მორფოლოგიურ აფიქსად რომ იყოს აღიარებული ქესტი, ის რამდენიმე კრიტერიუმს უნდა აკმაყოფილებდეს: უნდა იყოს დელექსიკალიზებული და გრამატიკალიზებული, რაც ნიშნავს, რომ ქესტის ლექსიკური მნიშვნელობა გაცვეთილია; ქესტი უნდა იყოს ეროზიული; მას უნდა ჰქონდეს ფიქსირებული პოზიცია; ასევე უნდა ჰქონდეს მკაფიო მორფოსემანტიკური მნიშვნელობა – ამ ქესტის დამატებამ სიტყვას კონკრეტული სემანტიკა უნდა შემატოს. წარმოდგენილ ნაშრომში აღწერილია ყველაზე გავრცელებული ნომინალური აფიქსები ქართულ ქესტურ ენაში (GeSL), რომელიც ადგილობრივი ყრუ და სმენადაქვეითებული პირების ორიგინალური ბუნებრივი ენაა. ქართული ქესტური ენის სახელთა მორფოლოგიაში გამოვლინდა ზოგიერთი დერივაციული აფიქსი, რომლებიც საკმაოდ პროდუქტიულია. ეს არის ნომინალური უარყოფის აფიქსები და ასევე სხვა სემანტიკის აფიქსები. ამ ტიპის აფიქსი დაერთვის სახელის გამომხატველ ქესტს და წარმოქმნის განსხვავებულ ლექსიკურ-სემანტიკურ შინაარსს. იმის გამო, რომ ქართული ქესტური ენა არ არის სტანდარტიზებული, ამ აფიქსების ადგილი ზოგჯერ იცვლება, თუმცა მათი დელექსიკალიზაციისა და გრამატიკალიზაციის პროცესები საკმაოდ ნათელია. უნდა აღინიშნოს, რომ სახელური აფიქსები ძალიან პროდუქტიულია ქართულ ქესტურ ენაში. ამრიგად, ამ ენის სახელთა მორფოლოგია აჩვენებს თანმიმდევრულ და თანადროულ მორფოლოგიურ სისტემურ პროცესებს ერთდროულად.

REFERENCES

1. Meir I. (2012) Word classes and word formation. In: Pfau R., Steinbach M. & Woll B. (eds.), *Sign Language – An International Handbook*, 77-112. Berlin, Boston: De Gruyter Mouton, doi: <https://doi.org/10.1515/9783110261325>
2. Janzen T. (2012) Lexicalization and grammaticalization. In: Pfau R., Steinbach M. & Woll B. (eds.), *Sign Language – An International Handbook*, 816-841. Berlin, Boston: De Gruyter Mouton, doi: <https://doi.org/10.1515/9783110261325>
3. Brinton J. & Traugott E. (2005) *Lexicalization and language change*. Cambridge, Cambridge University Press.
4. Bybee J. (2003) Cognitive processes in grammaticalization. In: Tomasello M. (ed.), *The New Psychology of Language. Cognitive and functional approaches to language structure*. 2:134-167. Mahwah, New Jersey & London: Lawrence Erlbaum.
5. Diewald G. (2011) Grammaticalization and pragmaticalization. In: Narrog H. & Heine B. (eds.). *The Oxford Handbook of Grammaticalization*. Oxford, Oxford University Press.
6. Haspelmath M. (2004) On directionality in language change with particular reference to grammaticalization. In: Fischer O., Norde M & Perridon H. (eds.), *Up and down the Cline 2 The Nature of Grammaticalization*, 17-44. Amsterdam: Benjamins.
7. Hopper P. (1991) On some principles of grammaticization. In: *focus on theoretical and methodological issues. Approaches to grammaticalization*, 1:149-187. Eds. Elizabeth Closs Traugott and Bernd Heine. Amsterdam: Benjamins.
8. Hopper P. & Traugott E. (2003) *Grammaticalization*. 2nd ed. Cambridge, Cambridge University Press.
9. Wilcox Sh. (2007) Routes from gesture to language. In: Elena Pizzuto E., Pietrandrea P. & Simone R. (eds.). *Verbal and signed languages: comparing structures, constructs and methodologies*, 107-131. Berlin, Mouton de Gruyter.
10. Makharoblidze T. (2015) *Georgian Sign Language Dictionary*. Tbilisi, Ilia State University Press (in Georgian).
11. Makharoblidze T. (2012) *Georgian Sign Language*. Ministry of Education and Science, USIAD, Save Children International. Tbilisi (in Georgian).
12. Makharoblidze T. (2019) *GESL verbal morphology*. Tbilisi, Ilia State University Press (in Georgian).
13. Makharoblidze T. & Archvadze T. (2022) On morphosemantics of the destination sign in GeSL. *Kadmos*, 13: 63-95. Ilia State University. Tbilisi.

Received April, 2023